

CUPRINS

Autori	XI
Cuvânt-înainte: O istorie socială	XV
Abrevieri	XIX
Capitolul 1. Secolul al XIX-lea: România Mică	1
Starea societății românești la începutul secolului al XIX-lea	1
Visul unei națiuni	2
Programul unei Români moderne la nivel european	3
Se naște România	5
Problema țărănească: Reforma agrară 1864	6
Începutul modernizării industriale	13
Dinamica economiei	15
Structura socială a României	16
Veniturile la sat	16
Veniturile la oraș	18
Starea școlară	20
Viața religioasă	21
Acalmie socială-politică: alternanța la guvernare conservatori/ liberali	22
Explozia culturală	25
Capitolul 2. Perioada interbelică: România 1918–1945	29
Prima jumătate a secolului al XX-lea: o nouă șansă istorică a României?	29
Impactul celor două războaie mondiale asupra dezvoltării României	30
Populația României Mari	31

Structura etnică, religioasă și lingvistică a populației	32
Sistemul politic în perioada interbelică	33
Partidele politice	36
Economia între cele două războaie	38
Agricultura: reforma agrară, prioritate națională	43
Procesul de modernizare: dezvoltarea industrială	45
Procesul de modernizare: urbanizare și locuire	47
Cum trăiau oamenii între cele două războaie	49
Viața țărănimii	49
Viața la oraș	55
Inegalitatea socială	62
Educația	63
Sănătatea	66
Viața religioasă în perioada interbelică	69
Cultura în perioada interbelică	71
Curenți de gândire	72
Dezvoltarea instituțională	73
Literatura, artele și muzica	74*
Presa și mass-media	75
1939: Starea economică a României	75
Încotro și cum România?	76
Modelul european <i>versus</i> Modelul tradițional românesc	76
Realizarea modelului european de societate	76
Mecanismele dezvoltării sociale ale României.	77
Programul gustian: sociologia <i>militans</i>	80
Sfârșitul unei perioade de speranțe: cel de al Doilea Război Mondial	82
Capitolul 3. Perioada comunistă: România 1945–1989	89
Al Doilea Război Mondial: starea României	89
Alternative de relansare a societății românești	91
Programele partidelor istorice	91

Programul gustian	92
Programul Partidului Comunist	94
<i>Rolul politicului în programul comunist</i>	95
<i>Cine elaborează și adoptă programul comunist de schimbare socială? ...</i>	96
<i>Programul comunist: obiective prioritare</i>	96
Modelul de societate comunistă de construit	99
Fazele evoluției societății românești în perioada comunistă	99
Faza 1: 1944–1947: instaurarea treptată a puterii politice a Partidului Comunist	100
Faza 2: 1948–1954: implementarea cu mijloace violente a reformei economice și înfrângerea rezistenței reale/ potențiale a populației	100
<i>Reforma socialistă a economiei</i>	101
<i>Eliminarea „vechilor” clase sociale și a rezistenței reale sau potențiale</i>	101
<i>Cooperativizarea și rezistența țăranimii</i>	103
<i>Intelectualii</i>	105
<i>Starea de spirit a populației</i>	108
Faza 3: 1954–1962: Abandonarea timidă a strategiei terorii/ înfricoșării; Primele tentative de reformă	109
Faza 4: 1962–1971 : Comunismul atinge nivelul maxim de deschidere la reformă; semne ale democratizării României	112
Faza 5: Criza structurală a sistemului comunist; închiderea procesului de căutare de reforme structurale: 1971–1989	118
Configurația societății românești în perioada comunistă	124
Dinamica economiei	124
Agricultura	128
Procesul de urbanizare	131
Educația	132
<i>Reforme instituționale și legislative în educație</i>	133
<i>Starea de fapt: elevi, studenți și cadre didactice</i>	134
Sănătatea	135
O societate dezvoltată, echilibrată	139
Structura socială a societății socialiste	142
<i>Clasa muncitoare</i>	142
<i>Țărănimea</i>	143

<i>Intelectualitatea</i>	145
<i>Tehnocrații</i>	146
<i>Activiștii de partid</i>	146
<i>Capitaliștii</i>	146
<i>Mica burghezie</i>	147
„ <i>Chiaburii</i> ”	147
Structura social-profesională	148
Politica bunăstării: Un nou tip de prosperitate	150
O opțiune politică: distribuția între acumulare și consum	152
Politica veniturilor	154
Locuirea	158
Funcțiile sociale ale statului	159
Cultura	160
Abandonarea realismului socialist	160
Cultura: prima sferă necomunistă a vieții sociale	161
Politica egalității sociale și controlul rarității	163
Sărăcia în socialism	166
Calitatea vieții	167
Viața cotidiană	168
Calitatea societății	169
Românii între două realități	169
Political, factorul cheie al stării de spirit al românilor	170
Limitarea libertății	171
Dedublarea exprimării de sine	171
Indicatorii subiectivi ai calității vieții	172
Schimbări în stilul de viață	174
<i>Făceau oamenii economii și pentru ce?</i>	174
România comunistă 1989	175
Programul de schimbare a României: Ce va fi după ?	177

Capitolul 4. Tranziția la o Românie modernă de tip occidental	181
Decembrie 16–22 1989: Revoluția română	181
Consensul Revoluției	182
Perioada post-comunistă: etape	182
România în tranziție: 1989–2004	183
Strategia tranziției. Dilema: cum tăiem pisica?	184
Strategia Postolache	184
Strategia adoptată a tranziției	186
Configurația politică: Grupurile social-politice	189
<i>Tehnocrații</i>	189
<i>Anticomuniștii</i>	191
<i>Revoluționarii din stradă</i>	192
<i>Grupul politic al comuniștilor</i>	193
Configurația politică: Partidele politice	193
<i>Frontul Salvării Naționale (FSN)</i>	193
<i>Partidele istorice</i>	193
<i>FSN ca partid</i>	194
<i>Frontul Democrat al Salvării Naționale</i>	195
<i>Partidul Democrat</i>	195
<i>Opțiunea pentru sistemul semi-prezidențial</i>	195
<i>Organismele internaționale</i>	196
Succesiunea guvernărilor: Polarizarea politică dezechilibrată	197
Dinamica economiei: tranziția și post-tranziția, 1989–2018	199
Cât de bună a fost strategia tranziției românești?	200
Economia și standardele europene	202
Schimbarea structurii economiei	203
Strategiile guvernelor și impactul lor asupra economiei	207
Reforma industriei	209
Reforma agrară	211
Rolul statului în perioada tranziției	214

Cât de democrată este democrația românească?	215
Politica socială a bunăstării	219
Educația ca resursă a dezvoltării sociale și a calității vieții	221
Sistemul de sănătate	224
Starea sistemului de asistență socială	226
Calitatea vieții și standardul de viață al populației	227
Oportunitățile ocupaționale	227
Schimbarea structurii ocupării	230
Unde au dispărut salariații?	232
Migrația pentru muncă	233
Veniturile	237
Inegalitate/egalitate, polarizare socială	244
Sărăcia: o problemă care a explodat în perioada tranziției	245
Religia în perioada post-comunistă	252
Cultura în perioada post-comunistă	255
Starea de spirit a populației: cum estimează românii tranziția?	258
Direcția tranziției	258
Cum este condusă țara?	259
Rezultatele tranziției	260
Viitorul imediat	260
Cât sunt românii satisfăcuți cu viața lor?	260
Este România la o răscruce?	262
Bibliografie	265
Indice de autori	285